

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-98(5)/09

Warszawa, 1 lipca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec komisyjnego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o wychowaniu
w trzeźwości i przeciwdziałaniu
alkoholizmowi (druk nr 1948).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Zdrowia do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

Stanowisko Rady Ministrów wobec komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1948)

Komisyjny projekt *ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1948)* wprowadza zmiany w zakresie wydania przez ministra właściwego do spraw transportu i ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej rozporządzenia, które określałoby – wykraczając poza dotychczasowe ramy upoważnienia – zasady i warunki sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych w wagonach barowych i restauracyjnych pociągów pasażerskich w przewozach krajowych międzywojewódzkich z rezerwacją miejsc oraz w restauracjach dworcowych.

W wyżej wymienionym projekcie zniesienie zakazu sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych dotyczy wagonów barowych i restauracyjnych w pociągach pasażerskich w przewozach międzywojewódzkich z rezerwacją miejsc oraz w restauracjach zlokalizowanych na dworcach kolejowych obsługujących pociągi pasażerskie w przewozach krajowych międzywojewódzkich z rezerwacją miejsc.

Rada Ministrów zwraca uwagę na fakt, że zgodnie z danymi przedstawionymi przez Straż Ochrony Kolei w 2007 r. na terenie obiektów oraz środków komunikacji publicznej ujawniono ogółem 17.057 przestępstw i wykroczeń. Należy przy tym zauważyć, iż alkohol jest jednym z czynników zwiększających zarówno ryzyko wystąpienia zachowań sprzecznych z prawem jak i wpływających na podatność stania się ofiarą przestępstwa.

Projektowane zmiany postulują zatem dopuszczenie czynnika znacznie sprzyjającemu wystąpieniu zachowań ryzykownych w miejscach nie spełniających należytych standardów bezpieczeństwa publicznego.

Zaproponowane zmiany leżą w sprzeczności z obowiązkiem wyrażonym w art. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.), zwanej dalej – „ustawą”. Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, co zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy osiąga się między innymi poprzez ograniczanie dostępności alkoholu.

Należy w tym miejscu zwrócić szczególną uwagę na dwa istotne fakty:

1. Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy, zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są przedsiębiorcom przez organ zezwalający (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) właściwy dla miejsca prowadzenia działalności w formie decyzji administracyjnej o charakterze związanym, co oznacza że otrzymuje je każdy przedsiębiorca spełniający określone prawem wymogi. Przedsiębiorca zobowiązany jest w szczególności do spełniania wymagań zawartych w uchwałach rady gminy, określających między innymi liczbę i zasady usytuowania punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy.

Zaproponowane w projektowanym brzmieniu art. 14 ust 7 ustawy rozwiązania dopuszczające sprzedaż każdego rodzaju alkoholu na terenie dworców kolejowych oznaczać będzie utratę kontroli organów gminy nad liczbą i usytuowaniem punktów sprzedaży alkoholu, przy jednoczesnym obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Omawiany projekt ustawy wprowadza możliwość sprzedaży wszystkich rodzajów napojów alkoholowych, co z kolei oznacza, że we wszystkich wspomnianych miejscach związanych z komunikacją publiczną prowadzona będzie nieograniczona sprzedaż wszystkich rodzajów napojów alkoholowych, w tym napojów wysokoprocentowych, przez wszystkich przedsiębiorców, którzy spełnią minimalne wymogi ustawowe.

Należy zatem przewidywać, iż nastąpi znaczący wzrost liczby punktów sprzedaży alkoholu, gdyż o wydanie stosownych zezwoleń wystąpi większość uprawnionych podmiotów.

Mając na względzie, iż przedsiębiorcy korzystający z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w punktach stacjonarnych mogą uzyskiwać jednorazowe zezwolenia, co do których ustawa przewiduje znacznie mniej restrykcyjne wymagania (por. art. 18¹ ust. 1 ustawy), należy stwierdzić, że istnieje uzasadnione ryzyko zwiększenia ilości szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu (obejmujących zarówno wzrost przestępczości, jak i spadek bezpieczeństwa w środkach i obiektach komunikacji publicznej), którego główną przyczyną będzie zwiększenie jego dostępności.

Należy wspomnieć, iż wprowadzenie w życie projektowanych zmian przyczyni się również do znacznego zwiększenia wydatków, które poniosą jednostki samorządu terytorialnego w związku z utrzymaniem bezpieczeństwa w miejscach publicznych, co zdaje się rzutować

negatywnie na podane w uzasadnieniu do projektu argumenty świadczące o rzekomym przyczynieniu się wprowadzenia możliwości sprzedaży alkoholu w wagonach barowych i restauracyjnych pociągów pasażerskich w przewozach krajowych międzywojewódzkich z rezerwacją miejsc oraz w restauracjach dworcowych, do wzrostu dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu wydawania pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Równocześnie, odnosząc się do stwierdzenia zawartego w ocenie skutków wprowadzenia w życie planowanej regulacji „...*że główny podmiot na tym rynku, czyli PKP Intercity przewiózł w 2008 r. 14,7 mln pasażerów oraz przyjmując założenie, że w grupie tej 1-2 mln osób stanowiliby potencjalni nabywcy napojów alkoholowych skalę dodatkowych przychodów dla budżetu państwa należy szacować na poziomie ok. kilkudziesięciu milionów złotych.*” zauważyć należy, iż zgodnie ze sporządzonym na zlecenie Komisji Europejskiej raportem Pitera Andersona i Bena Baumberga „Alkohol w Europie” ogólny wyrażalny w pieniądzu koszt alkoholu, który poniosło społeczeństwo Unii Europejskiej w 2003 r. wycenić można na 125 mld EURO co odpowiada ok. 1,3 % PKB. Koszty te nie obejmują wszakże niepoliczalnych materialnie strat w sferze emocjonalnej i moralnej. W tym samym okresie dochody państw Wspólnoty z tytułu ceł i podatku akcyzowego wyniosły ok. 25 mld EURO.

Z uwagi na fakt, iż straty społeczne i zdrowotne spowodowane spożyciem napojów alkoholowych są ściśle skorelowane z poziomem tego spożycia, a społeczne i ekonomiczne koszty spożycia napojów alkoholowych wielokrotnie przewyższają dochody uzyskiwane z tego tytułu, zaprezentowany w uzasadnieniu projektu ustawy pogląd wydaje się być wysoce dyskusyjny. Ocena skutków wprowadzenia w życie przedmiotowego projektu powinna zatem obejmować również zwiększone wydatki budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego związane z redukcją negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo obywateli zwiększonego dostępu i konsumpcji napojów alkoholowych.

Jednocześnie Rada Ministrów pragnie zauważyć, że zgodnie z upoważnieniem zawartym w przedmiotowym projekcie rozporządzenie określać ma zasady i warunki sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych w określonych rodzajach obiektów. Wydaje się, że tak ogólnikowy charakter upoważnienia, a w szczególności przekazanie do aktu wykonawczego uregulowania zagadnień określonych jako zasady, stoi w sprzeczności z wymogami zawartymi w Konstytucji oraz zasadami techniki prawodawczej i skutkuje przeniesieniem stanowiących materię ustawową unormowań określających prawa i obowiązki obywatelskie na poziom aktów wykonawczych.

Wobec powyższego Rada Ministrów zajmuje negatywne stanowisko w odniesieniu do poszerzenia katalogu miejsc sprzedaży alkoholu wskazanego w przedmiotowym projekcie.